

INTRICATUM
PRIMÆ SEDU-
CTIONIS OPFANON
EXTRICATUM

Brevi Dissertatione
CRITICO-PHILOLOGICA,

Quam

*Ex suffragio Ampliff. Ord. Philosoph. in
Regio ad Auram Lyceo,*

PRÆSIDE

VIRO Max. Rever. atque Amplissimo

Dn. ISAACO BJÖRNQVIST
Orient. & Græc. Lingg. Prof. Reg.
& Ord.

Publice ventilandam sistit

CAROLUS J. MALMBERG

Nyopia Sudermannus.

Ad diem 10. Maii Anni 1732. In Audit.
max. horis solitis.

ABOÆ, Exc. R. Ac. Typ. Joh. Kiämpe.

Stæ R:æ M:tis

Maxima fidei VIRO

GENERALI MAJORI

Et per

Provinciam Sudermannicam

GUBERNATORI

Longe Gravissimo,

Celsissimo atque Illustri Comiti ac Domino

D_N. MICHAELI

TÖRNFLYCHT,

MÆCENATI MAXIMO.

Beneficiis.

Facile. alliciuntur. homines.

Itaque.

Non. immemor.

TUI.

Erga. Musarum. cultores.

Favoris.

Rudes.

Hosce. ingenii. mei.

Fætus.

TIBI.

Celsissime atque Illustris.

DOMINE.

Comes.
Sacratos. volo.
Id.
Spadet.
Pietas. Tua.
Nobilitas. Tua.
Gratia. Tua.
Reverentia. Tui.
TE.
Laudant. TUI.
TUAM.
Verentur. Omnes.
Bonitatem.
Iustitiam.
Sanctitatem.
Aura.
Bonitatis. TUE.
Adhes.
Me.
Qui.
Quoad. Vixero.
Aeternum. manebo.
Cellissimi atque Illustrissimi

NOMINIS TUI

Humillimus Cultor
Carolus Malmberg.

VIRO

Amplissimo Consultissimoque

Dn. JONÆ MALMBERG,

Earum, quæ ad justitiam attinent,
 partium Consuli apud Nykopienses
 laudatissimo, PARENTI ut optimo,
 ita omni, quo filium decet, honoris
 & obsequii cultu & reverentia usque
 ad cineres prosequendo, venerando.

Minerva licet tenui *ὄψωνος* satana se-
 ducentis descriperim: nihilominus
 mearum esse partium duxi, primitias hasce
 frugum Tibi, optime mi PATER, re-
 servare. Nam indulgentias singulares per
 singula horarum momenta impense multi-
 plicasti; quæ nervos omnes & mentis &
 corporis sane intendunt, ut non possim,
 quo minus amarem Tuam jam predicem.
 Tibi enim imprimis id fuit cura, ut cum
 Musis à teneris haberem commercium. Oc-
 casionem ergo quaerens beneficiorum Tue-

VIRO

Admod. Rever. atque Praeclariss. Domino

Mag. SAMUELI KIELLIN,
Ecclesiarum, quæ in Sund & Wård-
dö Alandiæ Deo colliguntur, Antisti-
ti meritissimo ac vigilantissimo, Pa-
trono longe propensissimo, multis no-
minibus ætatem suspiciendo,
honorando.

Plurimum Rever. atque Clariss. VIRO

Dn. JOHANNI LINDBERG,
Pastori ad parœcias Stigtomia & Nge-
fyrka Sudermannorum dignissimo &
adcuratissimo. Avunculo benignissi-
mo, Evergetæ certissimo, æternum
æstimando, amando.

כמה גדולה קנאתכם בחקר יהוה
אני אין יוכל לומר כל גמולכם
יהח סר

rum recordationem piam, & filii affe-
ctum testandi, laborem hunc omni desti-
tutum nitore, in gratissimi animi tesse-
ram offero. Accipe, queso, fructus in-
dolis immatura, e reverenti filii sinu pro-
latos, qui ad extremum vite balitum vi-
cturus sum, Tibi

CARISSIME PATER

Obedientissimus Filius

Carolus Malmberg.

והחסד אשר עשיתם לי קטונתי
לספור על כן רק אני מאלהים מבקש
שתזהירו נפשותיכם ככוכבי השמים
לעולם והששון ושמחת לבבכם וגדל
לזאת ושם עולמים ועד ואני
אהיה ביראת לבי עד יום מותי
עבדכם ענו ונאמן

Carolus Malmberg

Auctor.

Auctori Dissertationis
Nodum seductionis primæ soluturæ
Dn. CAROLO MALMBERG,

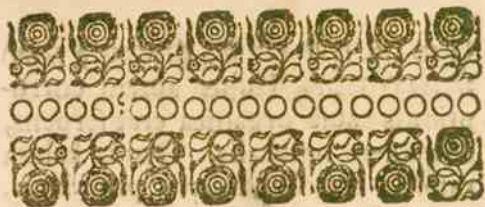
CArmina cum rogitas de me Malmberg
peramande,
Que invito Phœbo, deproperanda mihi.
En celebrat suaves Heliconia turba labores
Cultori spondens laurea ferta suo.

Script. Aboe die 6. Maji

1732.

Ita adplausit

Nicolaus L. Tammelin.

I. N. J.

Πρόλογος

*Aditum ad materiam tractandam
paucis pandit.*

Hominem primum non ex se-
mine per generationem,
sed á Deo Trinuno כדמותי
מלצב conditum, adeoq;
immortali vitæ conditione, inno-
centia, sanctitate, aliisque animi
dotibus in primordiis rerum orna-
tum fuisse, ex revelatione liquet.
qui tamen beatissimus paullo post
depravatus est status. Talis au-
tem depravatio, architecto sa-
tana, lapsui primæ mulieris עלצב
כדמותי factæ natales debet: cujus
Adam quoque sua culpa factus est
particeps, sacra dictitante historia,

Gen. I.6. הַשָּׁמַיִם (הַשָּׁמַיִם) וְהָאָרֶץ
 :לְכָל חַיָּוָי חַיָּוָי Hujus autem corrup-
 tionis causa organica erat serpens,
 & quidem naturalis. Quod, habita
 ratione arctissimæ, qua premimur,
 temporis angustia, asserere, pro
 modulo ingenii probare, contra-
 riasque sententias refellere, B. cum
 D. conabimur.

CAP. PRIUS.

Θέσιν ex ἀντιθέσει ἀστρουίτ.

INter Philologos veteres pariter
 ac recentiores, ut & Rabbinos,
 acerrime disputatur, quisnam de-
 ceptor *πρωτοπλαστόν* fuerit, & cui
 pœna à summo Numine indicta sit,
 soline diabolo, an soli serpenti;
 an diabolo & serpenti simul; vel an
 diaboli pœna à serpentis separata
 sit. Itaque.

MEMBR. I.

*Sophismata eorum, qui serpentem natu-
 ralem vel ab ipsa seductione, vel à pœna
 seductionis excludunt, tractat.*

Diabolum serpente non usum fuisse ceu

organo, sed instar serpentis tantum adparuisse, sane non desunt qui dicant. videlicet Bud. *Hist. Eccl. V. T. Per. I. in σχολ.* Hujus quoque erroris Cyrilium accusat Pol. *Syn. Crit. Votum, I. p. 28.* Horum lateri propius admo- vendus est Philolog. Jenens. M. Ru- sius in *exercitat. de serpente seductore non naturali, sed solo diabolo.* At Henr. Bened. Stark in *notis select. erit, & exeg. pœnam v. 14. Gen. III, à Deo irrogatam esse serpenti non natu- rali, sed uni & soli ἐνεργουένω, sive potius & (ut loquitur) convenientius personato, diabolo ac satanae, putat.* Eadem in sententia fuere, & pro hac re, in lucem veritatis pugnant non pauci. Guffetius in *Controv. adv: Jud. Vern. p. 4. seq.* Witsius *Oecon. fœd. L. 4. c. 1. §. 3. p. 554.* Joh. Win- kler. *super tentatione CHRISTI ex Mat. IV.* Sigism. Hosman. *ad Lightfooti obs. in Gen. p. 92. &c.* Ortlobius in *Sche- diafm. Lips. 1708. de serpente non puni- to cum satana.* Inter hos etiam nu- merandus est Cajetanus, de quo

4
Mich. Walth. *Harm. Bibl. p. m. 71. Serpente[m] hic non intelligi verum & naturalem, sed demonem, existimans & statuens. Et hos in defectu peccare vult Dachf. Bibl. Hebr. Accentu. ad cap. III: Gen.*

MEMBR. 2.

Supra dictis se opponit, & serpentem fuisse naturalem, statuit & probat.

Historiam seductionis descripturus Moses, methodo utitur naturali, à subjecto ejusque prædicato initium faciens, repræsentatur quippe serpens ut animal callidum, & quidem: **ערום מכל חיות השרה**: Prædicatum hoc **ערום** utrique tam serpenti, quam diabolo non est inconueniens. Ut enim vaferrimus ille spiritus & *υπεροξυνης* omnium confessione maxima pollet astutia: ita hæc proprietas & alibi citra hunc locum in scripturis de serpente prædicatur, namque non tantum Gen. XLIV. 17. Dan, astutiæ suæ gratia, serpenti & cerastæ assimilatur: sed & clarius Mat. X: 16.

Apost.

Apostolis commendatur calliditas
 & prudentia serpentis, his verbis:
 γίνεσθε φρόνιμοι ὡς ἐν ὄφεις. Nihil
 itaque hæc ratio pro diabolo solo
 concludit; sed manet, duas has na-
 turas, *serpentinam & satanicam*, in
 actu seductionis *παρεσταλώς* fuisse
 unitas. Pfeif. d. v. ad h. l. Verba
 autem illa v. 1. referenda sunt ad
 serpentem, quem fuisse naturalem
 solida argumenta probant. Id enim
 inprimis ostendit nomen ὄφις, a
 cuius nativa notione nulla causa est,
 cur discedamus. Non quidem dif-
 fitemur, diabolum Apoc. XII: 9. &
 XX: 2. ὄφιν ἀρχαῖον appellari: sed id
μεταφορικώς fieri patet, stilo pro-
 phetico, figuris alioquin & symbo-
 lis refertissimo: quod de stilo Mo-
 saico historico & narratione plana
 statuere, est manifestissima quæq; ob-
 scurare, certissimaq; in dubiū trahere.
 Præterea ἢ demonstrativum,
 τὸν ὄφιν præfixum, insigni gaudet
ἐμφάσει, nempe quem in no-
 dum Vatablus observat, ut intelliga-
 mus, *Mosen loqui de serpente no-*

10. Adifis Pol. *Syn. Crit.* v. 1. p. 28
 Sane hoc arguit, hæcce verba cum
 superioribus cohærerere: quod ex part.
 γ etiam colligi potest: nam in *cap.*
I. v. 25. 26. de creatione bestiarum,
 & c. II: 19. 20. de congregatione &
 ὄνομα θεοῦ earundem agitur: diabo-
 li autem in creationis historia, pla-
 ne nulla expressa fit mentio: ergo,
 sensu ad præcedentia reflexo, de vero
 & naturali dicitur serpente, והגחש
 היה ערוה.

Deinde, observanda porro est har-
 monia versuum 26. *cap.* I. & v. 1. r.
cap. III. Refertur נחש inter bestias:
 καροδάμωνα autem hinc excludendum
 puto, quia in numero bestiarum
 eum S. scriptura non habet, nec
 cum iis comparat. Enim vero si con-
 cedamus, vocabulum הויה cuiusvis
 significatum habere viventis: tamen
 negamus, aliam h. l. & similibus ad-
 mitti posse significationem, quam be-
 stia. Quam etiam tum LXX agno-
 verunt, interpretando per Ἰνγίων:
 tum Onkelos in *Targum*, per חויה:
 nec

7

nec non Syrus per **נחור**: quæ sane verba, in singulis istis linguis, bestiam vel feram denotant. Hisce quoque addere placet, serpētem non tantum inter *bestias*, sed inter *bestias agri* etiam collocari. Diabolus autem Paulo est **ἄρχων τῆς ἐξουσίας τοῦ αἵματος**, Eph. II: 2. qui inter *bestias agri* referri non potest, Bud. H. E. V. T. per. 1. En, horum quoque convenientiam, pariter ac gravitatem verborum. priori loco, ἡρ. Cap. I: bestias producere jubetur terra: heic, scil. cap. III. inter terræ foetus locum suum tenet serpens. Vi enim vocis **הרש** agrum denotat, tam *cultum & sativum*, quam *pascuum, montosum & nemorosum*: quod exemplis probat Edm. Castel. in *Lex. ἐπὶ ἀγλ.* ad voc. **הרש**. Qua ratione Syrus & Arabs per *campum* exponunt, eodem jure & Onk. per *agrum silvestrem*, ut **נר** Chald. *locum incultum & silvestrem, feris pascendis destinatum*, designat. conf. Buxt. *Lex. Chal. Talm. & Rab.* Locus autem diaboli non de-

describitur per *agrum*, nec *cultum*,
 nec *filioestrem*, sed שׂאֵר לֹא יִרְכָּתִי
 בֹּרַי Esa. XIV. 15. Et hisce argumen-
 tis suffultus, facillime me adduci
 patior, ut credam, serpentem in
 v. 1. seqq. inter חַיֵּית הַשָּׂרִיף deno-
 tatum, non fuisse alium, quam ve-
 rum & naturalem. Pœnas autem
 serpenti à Deo injunctas esse, membr.
 6. art. primus ostendet.

MEMBR. 3.

*Errores eorum, qui omnia in serpen-
 tem naturalem vertunt, & diabolum
 liberant, recitat.*

His ita breviter expositis, seqvi-
 tur, ut de eorum opinionibus,
 qui cacodæmonem omnino exclu-
 dunt, & ad serpentem naturalem
 omnia applicant, quædam comme-
 morem. Judæi, quos Celeb. Glassi-
 us πωρεθίντες dicit, & Sociniani,
 scil. Smalcus *de Fil. Dei* c. 2. p. 4.
 Sommerus in *refut. Pet. Car.* L. 9. c.
 3. de serpente naturali omnia *craso*
se (ut loquitur Pol. p. 28. vol. 1.)
 intel-

intellexerunt, odium præterea externum & *אַלמתי דעיא* naturalem inter hominem & serpentem corporalem v. 15. dictari contendunt. Nec Jo. Clericus, vir ut alias doctrina, ita audaciori crisi conspicuus, his adstipulari dubitat. Certe naturalem serpentem sermonis & plenæ intelligentiæ usu instructum, Evam circumvenisse, plurimi Rabbino- rum somniant: quibus conformia ex R. Salomonis & Aben Esræ Peruschim colliguntur. His (si Polo credimus) etiam applaudit Julianus, fabulis ethnicorum fidem habens, *serpentem* (ut Plin. lib. 8. 41.) *in morem canum latrasse. vid. Syn. ejus Crit. p. 28. vol. 1.* Alii, sermonem non tantum serpentis, sed aliorum etiam animalium, Evam intellexisse credunt: ib. A quibus parum discessisse mihi videntur illi interpretes allegorici, qui, serpentem modo sibilo suo aut lusu edidisse symbolum, quod Eva intellexisset, ratiocinantur. conf. Riv. in *Disp. de serpente seducto*

duētoꝛe apud Dachf. Bibl. H. Acc. in b. l. Qvi vero sermonis facultatem serpenti tribuunt, eum, hoc atrocissimum ob facinus, privilegio sermonis privatum simul asserunt. Qua de re quam absurda statuerit, literisque consignata reliquerit Josephus L. 1. Antiq. c. 2. heic allegare non pigebit. Serpenti, inquit, Deus ademit vocem, iratus ob malitiam, qua erga Adamum est usus, venenumque lingua ejus indidit, & hostem eorum declaravit, admonuitque caput ejus plagis impetendum esse, tum quod in hoc pernicies hominis sita sit, tum quod ipsa bestia hoc facto facillime opprimatur. Miratu vero dignum mihi videtur, Schindlerum in Lex. πικραλ. sub voce ὄφις, tali in opinatu etiam acquievisse.

MEMBR. 4.

Sententiis & argumentis eorum respondet, & diabolum ut seductionis causam primam, pensitat.

HOs in excessu peccare docet Cl. Dachf. in *Bibl. H. Acc. loc. cit.*

quorum traditiones folido & firmo
 omnino destituuntur fundamento.
 Serpens hic non erat nudus, sed à
 Diabolo obsessus: tanta enim pol-
 lebat scientia, quanta & qualis nus-
 quam bestiis tribuitur, nec tribui
 potest: nec serpenti naturali con-
 venit, hostili ore præcepta Dei
 pervertere: porro clare ac distin-
 cte loqui, non cadit in bruta ani-
 malia, quod multi ex Rabbinis
 quoque agnoscunt, ut R. Saadias,
 quem vid. apud Glass. *שאלות ומענות*. Mos.
 p. m. 101. aliique. Ad hæc serpens
 inter *הארץ* & *השרה חיה* nume-
 ratur: bestias autem cap. I. *produ-
 ctas*, si non omnino sine facultate rati-
 onis nostræ analogæ: videtis D. Is-
 br. de Diemerbroek. fusc hanc rem
 tractantem in *Oper. Anatom. & Med.*
 p. 251. - 254. conf etiam D. Greg.
 Horstii *Oper. Medic. Tom. I.* p. 218.
 & 219. tamen sine oratione, &
 prorsus aliter factas, quam homi-
 nem, quem sapientia præclarisque
 ingenii ac animi facultatibus con-
 ditum

ditum, luculenter docet creationis historia. Nec b. Luthero persuasum fuit, (vid. *Tom. Jen. 2. fol. 239.*) brutum animal tanta valere sagacitate, ut sermonem percipiat, & de rebus tanti momenti agere & loqui possit. Supponit ergo aliud subfuisse ens, spiritum subtiliorem, qui procul dubio fuit diabolus: & ille *lingua serpentis fructum dulcem E-væ propinavit*, Dieter. *Ant. Bibl. in Ps. L. p. m. 417.* Præter hæc si serpens ex insita *δυνάμει* sermocinatus esset, nulla est proportio inter peccatum & pœnam. *Pol. loc. cit: p. 36.* Super hæc, in maledictione serpentis, de privatione sermonis. altum est silentium.

Si cui autem, ut Beckero, mirandum occurrat, in sacra illa historia nomen ipsius diaboli distincte non comparere, adeat *Dachf. Bibl. H. Acc.* & intelligere ei dabitur, *Mosen hic agere historicum, non interpretem*: nec à vero abhorret, quod *Rauppius ad h. l. ait, Satana ex-*
pres-

pressam mentionem ideo facere noluisse
 S. historicum, quia de creatione &
lapsu angelorum nihil dixerat. Certe
 instrumentum pro causa non ille-
 pide hic, ut alibi, usurpatur. In-
 vestiget insuper Apoc. XII. 9 & XX.
 2. ubi *διάβολος* & *οὐρανός* explici-
 te vocatur *ὄφις ἀρχαῖος*, idque
 non temere, sed certa ratione, non
 modo ob vaferrimum, virulentum
 & nocentissimum animum; verum
 & ob astutiam hanc, qua hominem
 primum circumvenit, & halitu pe-
 stifero adflavit: ducta appellatione
 non ab assumpto schemate, sed ab
 organo seductionis, quia per ser-
 pentem seduxit: quorsum præser-
 tim epitheton *ἀρχαῖος* spectat. Hūc
 itaque *ὄφις ἀρχαῖος* Æthiops in vers.
 vocat *bestiam magnam*, & *bestiam il-*
lam antiquam, procul dubio innu-
 ens ipsius atrocitatem in seducendo
 & perdendo homines, quæ tum i.
Pet. V. 8. indicatur, tum verbis A-
 poc. XII. 9. sequentibus enuntiatur:
 describitur quippe, ut *πλάτῳ τὴν ὀ-*
κλή-

καυμένην ὄλην, quod inprimis ad
 πεισμονὴν πρωτοπλάτων respectum ha-
 bere, nullus dubito, quum & Joh.
 VIII. 44. ἀνθρώπου λόγῳ ἀπ' ἀρχῆς vo-
 cetur. Ast supplicium etiam ei di-
 ctatum esse, membrum sextum do-
 cebit in art. secundo.

MEMBR. 5.

*Eorum, qui pœnam serpentis & diaboli
 confundunt, hallucinationes demonstrat.*

Quidam alii se committunt viæ,
 & satanam quidem serpenti ad-
 fuisse, unaque cum illo supplicium
 subiisse admittunt; sed pœnam u-
 niversam de utroque, serpentis de
 satana, satanæ de serpente vicissim
 explicandam volunt. Hos in duas
 divido classes: ad priorem, *Ephrem
 Syrum, Barcepham & Toftatum* refero,
 de quibus vid. Pfeif. *loc. sup. cit.*
 quibus suffragatur Bellarminus tom.
 III. *cont. general.* II. L. 3. *de amiss.
 grat. & stat. pecc.* qui, cum supra
 nominatis, verba τῆ πρωτοπλατωνίᾳ ἡ-
 να cum v. 14. tum de serpente na-

turali, tum de satana commode posse literaliter explicari, asserit. Deinde Musculus & Corn. a Lap. hæc omnia mala, quæ vindicta statuit, *tam serpenti, quam diabolo, qui fuit quasi motor & anima serpentis, ad literam competere* (videtis hujus *com. h. l.*) urgent. Alteram classem dico eorum, qui ad unum proprie, ad alterum figurate hæc omnia referunt. Non jam moror illos, qui *αὐτὸν ὁμοιωῦν* universam tentationis historiam ineptissime interpretati sunt de voluptatibus & cupiditatibus pravis: ut *Philo Judæus, Origenes, & Thomas Burnetius*, quorum mentionem facit *Bud. loc. cit.* præter hos *R. Happenini, H. Corn. Agrippa*, quos nominat *Pfeif. loc. sup. alleg.* immo *Fagius, & Beckerus in mund. fascin. conf. Dachs. Bibl. H. Act.* Sed eos innuo, qui pœnam omnem literaliter ad serpētem spectare, diabolo autem anagogice tribuendam putant. Ita sentiunt *Calvinus apud Glass. Mercerus, Rivetus, Pareus, Grotius,*

rius, apud Pfeif. Neque veretur Bonfrerius ad cap. III: Gen. statuere: *Hoc oraculum de serpente vero ad litteram accipiendum esse, non nisi allegorice* (: alii anagogice & figurate :) *pertinere ad satanam*. His subscribit *Tirinus* apud Pol. *l. c.* Ab illis se nec separat *Schmidius* in *colleg. bibl. prior. loc. IV. dist. 1. p. 151.* cujus verba heic adducere supersedeo: sufficiat tantum breviter dixisse, eum duplici modo & sensu verba v. 14. explicare, ita, ut quæ in serpentem naturalem sec. litteram quadrant, *tropico quodam modo* in serpentem spirituales conveniant.

Membr. 6.

Allegatorum commentis occurrit.

Duplicem sensum lit. quum ex uno loco eruere non liceat, sententia eorum cur sit approbanda, utique non video. Porro, si stili Moisaici natura attendatur, ei non est mos per continuatas allegorias res divinas proponere: videlicet *Dachf.*

l. c.

l. 6. nec ulla ratio, quæ nos eo urgeat, adparet. Insuper ipse Saluator Joh. II: 44. Paulus 2. Cor. XI: 3. 1. Tim. II: 14. nec non Johannes 1. Epist. III: 8. quum hanc rem indicare volunt, proprie, non allegorice interpretantur seductionis historiam: ad illis Dachs. & Bud. *loc. cit.* Quum itaque membr. 2. ostensum sit, serpentem vere naturalem cum diabolo fuisse unitum. & membr. 4. diabolum cum serpente concurisse: officium erit

Art. 1.

Serpentis pœnam à satana semovere.

Verba, quæ in v. 14. Cap. III: Gen. continentur. de serpente; at v. 15. de diabolo explicanda sunt. Serpenti enim cuncta tribuere, est in luculenta scripturæ loca manifeste pugnare. Nec omnia, siue proprie siue *ἀλληγορικῶς*, de diabolo exponenda volo: nam diabolo non convenit execratio serpentis nec maledictio diaboli in serpentem quadrat;

B

sed

sed uterque horum suam distincte
 reportat pœnam. Sic itaque serpen-
 ti dicitur, נור נתה מכל הבהמה
 השרת ומכל הית השרת videlicet qui an-
 tea illis (ut supra dictum) annu-
 merabatur, nunc per maledictio-
 nem futurus esset omnibus odiosus
 & infestus. At de diabolo, ut jam
 prius erat lapsus, ita antequam ma-
 lediceretur serpenti, sententia di-
 cta erat: quippe qui ἀπ' ἀρχῆς ἐν τῇ
 ἀληθείᾳ ἔχ' ἔσηκε, ei τὸ πῦρ τὸ αἰώ-
 νιον ἡλοιομασμένον erat, conf. Esa.
 XIV. 11. 12. 14. 15. ut hinc diris il-
 lum denuo devoveri esset inconveni-
 ens & supervacaneum. Sed, ut ad
 voc. נור redeam. Serpentem an-
 te lapsum bestiulam fuisse *pulcherrimam*,
amabilem, *benedictam*, & *homi-
 ni denique gratiosissimam*, ex probatis-
 simis nostris agnoscunt multi: Gerh.
in Gen. p. 71. seqq. 1. 2. Luth. *tom. 9.*
Altenb. p. 72. quæ cum aliis anima-
 libus, imprimis cum homine liben-
 ter ac cum voluptate vixerit, *ib.*
 Luth. nunc autem maledicta, hor-
 renda

renda, venenata, abjecta & noxia facta omnibus animalibus, præcipue homini, quem deceperat, Dieter. *Ant. Bibl. in c. 3. p. 92.* Quod etiam respicit Alcinius Avit. lib 3.

Omniſus inviſus ſies, gravis omniſus horror.

Plura autem ſuppeditat Pol. *Crit. Syn. volum. 1. p. 36.* Hinc fingunt Hebræi in venturo ſeculo omnia medelam & reſtitationem acceptura, excepto ſerpente & Gabaonitis: ſic enim illuſores & impoſtores illis vocantur.

Alterum ſupplicii genus eſt על גרמך תלך. Hoc ad diabolum applicaturus, abſurde ſtatuit H. Ben. Starck, greſſum ei eſſe duplicem: (a) quod ſtatum, depreſſum ejus ac humillimum, nempe dejectionem eſt principatu ac domicilio. (b) quoad intellectum & voluntatem, quod in veritate, vera ſapientia & gloria non perſtiterit. plura vid. in not. ejus *Set. Crit. & Exeg.* At ſi hæc cum ſana interpretatione conſtare poſſint, oportet diabolum prius non peccaſſe, nec pœnas luiffe,

quam eo ipso momento, quo *Evam* decepit. Secus autem se rem habere, apodictice demonstrari potest. Porro vocabulum $\int\eta\gamma$, vi vocis Chaldaicae $\int\eta\gamma$, emphatica pollet significatione, & denotat *incurvationem in terram*. Conf. Edm. Castell. Lex. $\epsilon\pi\lambda\alpha\gamma\lambda$. & Buxtorf. Lex. Rabb. sub voc. $\psi\eta\delta$: quod agnoscit & ipse Starkius: $\int\eta\gamma$ enim respondet Græc. $\kappa\acute{\upsilon}\pi\omega$, quod Syrus Marc. 1: 7. reddit $\int\eta\gamma$ significatque *incurvationem in terram*. Unde $\int\eta\gamma$ de bestiis predicatur, incurvatam seu inferiorem corporis partem, qua terram tangunt, notat, Stock. *Clav. L. S. ad b. v.* Certe hæc phrasıs $\int\eta\gamma$ על הולך non nisi de reptilibus legitur, cui opponitur $\int\eta\gamma$ על ארבע Lev. XI: 42. Hinc facillime probatur, pœnam hanc fuisse serpentis naturalis, qui elevata statura, (*non ut homo, sed ut cervus & pavo*, Glass. $\chi\gamma\iota\sigma\omega\lambda$. Mos. p. 87.) & pedibus instructus, ante maledictionem incesserat; sed dentis pedibus eum repere iussit $\mu\alpha\gamma\kappa\alpha\lambda\eta\epsilon$.
ad isis

adifis Pol. de hac re fuse differen-
 tem in Crit. Syn. p. m. 38.. Ab hac
 sententia non discedunt b. *Lutherus*,
Hunnius, alique, quos adfert Pol.
ibid. Bud. *H. E. V. T. p. 1.* Dietericus
Ant. Bib. p. 92. Glassius *χλυσσα* p. 87.
Pfeif. dub. vex. cent. 1. Edm. Castel.
 ad vocem שׂוּמָה. Neque hoc crassum
 adeo videbitur Rich. Simoni *Hist.*
Crit. lib. 3. c. 14. quum & postea ali-
 cubi experientia testis fuerit Pli-
 nio affirmanti *lib. II. Hist. not. 47.* se
 serpentes anserinis pedibus vidisse.
 Certe tum ante, tum ipsa hora ma-
 ledictionis cum בְּהֵמָה & חַיֵּית הָאָרֶץ
 serpens comparatur: si autem ante
 maledictionem pedibus caruisset,
 omnino inter שׂוּמָה ei locus fuisset,
 & frustra jam hæc pœna esset dicta-
 ta. Conf. *Pfeif. loc. cit.* Rivet. in
Exerc. p. 130. Schindl. in *Lex πούλαχα*
 ad voc. שׂוּמָה

His ei dinuntiatis supplicii generi-
 bus, tertium adhuc remansit, עֲרֵךְ
 תַּחֲבֵל. Hæc cum statu
 diaboli non posse conciliari, utrum-
 que

que momentum probat luculenter. Serpens enim, quum ad modum omnium animalium mortis diem expectare cogatur, hæc verba כִּל יָמַי חַיִּיךָ, quæ de solis morti obnoxiiis valent, rectissime recipit. Diabolo contra, spiritui immortalis, nullus est vitæ finis, quia *πνεῦμα αὐτῆς αἰώνιον*, Mat. XXV: 41. Sed nec *edere pulverem*. diaboli est, quæ phrasî violenter eo detorquetur; sed cum superioribus pœnæ modis serpenti tribuendis optime cohæret. Hic enim diris devotus, in terram pronus deprimitur, ibique inter reptandum pulverem lambit: unde aperte Esa: LXV: 25. נָחַשׁ עָפָר לֶחֶםוֹ. quo etiam respicit Mich. VII: 17. יִלְחֲכוּ עָפָר כְּנָחַשׁ. Vide fusius Borchart. L. I. Hierotz., c. 4. pt. Dachf. Bib. Ascens. ad gen. III.

Art. 2.

Satana pœnam à serpentis separat.

Finito jam ad serpentum sermone, gladii sui fulgur in ipsum diabolum

lum vertit justissimum Numen. In
 superiori versu gravitas verbi נרוך
 apparuit, scil. נרוך אתה *maledi-*
ctus tu, jam te maledictum volo, o
 serpens! Hic part. ו & accentus di-
 stinctivus Pesik insigni valent ἠμφά-
 σι: inter subjecta nempe disting-
 vunt, atque ostēdunt luculenter,
 maledictionem contra instrumen-
 tum suseptam, in causam continu-
 ari, strictimque in diabolum nunc
 dirigi, & in eo aggravari. Eorum
 ergo non improbandam censet Bud-
 deus opinionem, qui part. ו reddunt
præterea, ita ut verba hæc ונתתי
 ביניך ובינין sic vertantur: *præterea*,
inimicitias faciam inter te &c. diabole.
 Valde obscura eis sunt verba περὶ
 τῆς αγγελίας, qui non percipiunt, in-
 inimicitiam hanc non esse naturalem,
 sed spiritualem: non esse inter ho-
 minem & bestiam, sed inter homi-
 nis Filium & bestiam magnam, ser-
 pentem antiquum, i. e. ipsum dia-
 bolum. Nam qui mulierem seduxit,
 per semen mulieris erat opprimen-
 dus,

dus, caput ejus conterendum: quod
 ab alio quodam, quam CHRISTO,
 fieri nec potuit, nec debuit, ut mul-
 ta & insignia S. scripturæ loca sat ab-
 unde id comprobant, conf. Rom.
 XVI: 20. Inimicitiam autem illam,
 quæ jam est inter homines & ser-
 pentes, sane non hic versus sed
 נִנְּנ in v. 14. denuntiat, quod ex
 art. præc. patet. conf. etiam Deo-
 dat. *annotat. in b. l.* Porro sub no-
 mine inimicitie hæc ἀνίστα'θεια non
 venit, sed aversio dici meretur con-
 sul. Dachf. loc. cit.

MEMBR. 7.

*Aliorum varia ἐνθουήσια indicat &
 una refellit.*

Quidam affirmant, per προσηπι-
 τίας dictum, serpentem loquu-
 tum fuisse, quasi more gentium O-
 rientalium serpenti, sicut aliis be-
 stiis, sermonem tribuerit Moses: ne-
 que hic aliud innui, quam serpen-
 tem verum & naturalem, ratioci-
 nandi & loquendi facultate destitu-
 tum

tum, exemplo suo, adscendenda in arborem vetitam, & de fructibus ejus comedenda, idque citra noxam, sine intentione decipiendi, in idem faciendum & se invitandum Evam perpulisse. Quod Bud. speciosum & ingeniosa, ac Polus acutissime à R. Abarbenele excogitatum esse, ajunt. Hoc autem πολύγηστος, ille, clariss. Judæorum Doctor R. H. Abarbenel in Gen. III. ex v. 6. evinci putat, ubi non habetur: *audivit vocem serpentis*, sed, *vidit mulier quod bona esset ad cibum*: nec dicitur, ut de asina Balaami, *aperuit Deus os serpentis*: ideoque evidenter probari posse existimat, cum serpens in arborem illam ארץ נחם saepius adscendisset & in conspectu Eva comedisset, cœpisse eam cogitare, illos fructus non esse letales: idque perinde fuisse, ac si serpens dixisset: לֹא מוֹת תָּמוּת. Serpentem autem ideo puniri debuisse, quia *herbis* non contentus, in arborem comedendi gratia adscendisset. Verum ex solo serpentis intuitu,

tu, Evæ in mentem cadere nunquam potuit, se fore instar Dei. Deinde observandum est, in contextu, colloquio hoc mutuo finito, mulierem, verba serpentis ruminantem, vidisse, non serpentem ex arbore comedentem, sed ipsam arborem, *quod bona esset*. Allegoricas denique aliorum interpretationes jam superius breviter rejecimus. Fabulas etiam sapit id Rabinorum, serpentem in colloquendo Evam cæno oblevisse, vid. Lud. de Dieu 2. Cor. XI. 3. *ex Maimon.*

Alii aliter S. historiam supplere conantur. Nam Rauppio & Zeibigio apud Dachf. *loc. cit.* sat non est, Mosen perspicue omnia, etiam sermonem serpentis cum Eva narrasse & exposuisse: sed ille vix credibile ducit, *à tam paucis verbis Evam* se dementiri passam fuisse: unde prolixius colloquium inter illos fuisse autumat. Hic ex accentu idem evinci putat, itaque nuditatis ignominiam eis proposuisse serpentem,

tem, supponit, quasi nimis aspere tractasset eos Deus, tum in hoc, tum in eo, quod interdixisset eos esu. Hebræi, de quibus adi Pol. *Syn. Crit. volum. 1. p. 28.* diabolum in hunc modum loqvutum fuisse putant: *Certe Deus odit vos, quod non facit vobis talem ac talem dignitatem. Alia animatia vobis præstant, idque per invidiam Dei.* Hæc autem quam coacta sint, quis non videt? Verisimilius sane est, diabolum fuisse *Eva gratulatum de fortuna sua, favore, dominio in creaturas, & ex hac gratulatione occasionem habuisse de imperio in res creatas, de arbore vetita, cum Eva sermones serere, mirum nempe esse Deum ipsos aruisse à fructu ejus arboris, sic vult Dachf. loc. alleg.* Et hoc calliditati Satanæ maxime convenit. Nos vero extra limites non progrediendum putamus: tamen non negamus, vestigia quædam astutiæ ejus quæri posse in voc. *חַי וְקַי* si vertantur, *ita ne, vere ne?* Et si varii varie illa interpretantur, adi-

lis

fit *Ters. annot. in Gen. & Pol. loc. cit.* nihilominus illam significationem cum Dachselio amplectimur: quo adspirant etiam Targum, Syrus & Arabs: nec Samaritana versio vi vocis כִּי הָאֱלֹהִים ab hac sententia differt: exponitur quippe ab Edm. Castel. in Lex. ἐπιγὰρ . per *verum ne quod*. Sic enim astutus serpens præceptum Dei restringere tentavit per כִּי הָאֱלֹהִים , quasi Deum eis commendare vellet, dicens: *ita ne, vere ne, qui tam liberalis & summe bonus est, Deus serio vobis hanc arborem vetuerit?* videfis Pol Crit. S. v. 1. Quod ex responso ei ab Eva dato etiam colligere licet.

Rabbini ulterius meditationes suas fictas hic produnt. Paraphrastes Chaldæus Jonathan in Targum, exposito serpentis cum Eva in v. 4. & 5. Cap. III. colloquio, eam conspicatam מַלְאָכִים angelum mortis, & timuisse ait, vid. Glass. χρῖστολ. Mos. p. 101. Quis autem Sammael illis fuerit, non omnes inter se conveniunt.

niunt. Quibusdam est *angelus mor-*
tis & princeps aeris, unde in Tar-
 gum Jon. Job. XXIII. 7. שבויר
 אילן חיי דלנת חכמיה סמאל
 רפוח היך עופת ולנת סקרתה
 עינה דחיה *semita arboris vi-*
ta, quam non novit Sammael, volans
instar avis, quem non observavit oculus
Eve. Aliis est *Satanas*, R. Moses
 Ben. Majemon in *More Nebochim pt. 2.*
 c. 30. Aliis *princeps omnium diabolorum*,
 in *Debb. Rabo. Par. baboer.* Aliis *ca-*
put cœtuum malignorum, in lib. *Scha-*
are orach., lit. 17. fol. 1. Aliis *Spiritus*
 אשמדוי leu *Asmedeus*, qui etiam
Rex vocatur *demonum* apud Talmu-
 dicos, *Gittin. fol. 681.* Aliis *prin-*
ceps impius Romæ, R. Bechai in *Leg.*
 in fine *Par. וקט* In *Pirke c. 13.* ubi
 exponitur, quomodo *Sammael*
 per serpentem *Evam* deceperit,
 R. Elieser eum appellat *principem*
maximum qui est in cœlis. Quibus si-
 milita quare in *Zohar fol. 28. 2.* conf.
 etiam *Selden. de diis Syr.* Hæc autem
 eam adducere ob causam placuit,
 ut cuilibet pateat, quam diverse de
 Sam-

Sammaele loquuntur Judæorum Do-
 ctiores unde argumentari haud dif-
 ficile quivis potest, eos in explicatiōe
 æque ac applicatione hujus nominis
 figmentis, quæ principiis in in S.
 scriptura fundatis carent, indulge-
 re. **וַיִּשְׁמַע** quippe radicem a-
 gnoscit **וַיִּשְׁמַע** excacavit, ut vi-
 vocis **וַיִּשְׁמַע** denotet *deum excac-*
antem, quæ ratione 2. Cor IV. 4.
 etiam comparet, ὁ θεὸς τῶν αἰῶνων
 ἡὲν ἐλύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων.
 Itaque nec loquendo in aëre, nec
 ut angelum mortis (quem timuis-
 se dicitur Eva) sed potius ut an-
 gelum lucis se Evæ representa-
 tavit *κακοδαίμων*, qui præcepto Dei
 quasi tenebras obduxit, & sic men-
 tem Evæ occacavit: nam, si hæc
 eum timuisset, utique ei non pa-
 ruisset. Corruit & effatum R. Mo-
 sis *loc. cit.* quod ex Midrasch se hau-
 sisse ait, *Sammaelem ineqvitasse ser-*
penti antiquo. nam præter quam
 quod diabolus sub titulo ὁ οὐρανὸς ἄε-
 χαίς venit, Apoc. XII: & XX.
hæc

hæc ejus species nimis horrida fuisset; insuper evidens est, diabolum non vi quadam interna, quod ejus non erat, nec per violentiam externam, quod statui integritatis minus erat conveniens; sed dolo & adulatione, per meram suasionem externam egisse.

CAP. POSTERIUS.

Quædam Quæstiones dubia solvit.

Sic itaque visis pariter ac enodatis variis variorum commentis, nobis adhuc injunctum esse puto, nonnulla, quæ dubia circa hanc materiam occurrunt, explanare. Sic

MEMBR. I.

Causam, cur serpens in Egypto eligatur, & cur pœnas luit bestia, quodammodo investigat.

PRimos seducturus parentes, opera callidissimæ bestię utitur & abutitur satanas. serpens enim ipse ad varias præstigias natura pronus, etiam totus ad astuta molimina aptus erat, quod indicatum vult vox Hebr. Gen. III. v. 1. A-

qvi-

bolus callidum animal sibi ὄφρανον
 assumpsit, & illud obsidendo, ad
 locum, ubi morabatur Eva, se con-
 tulit, ibique linguam ejus moven-
 do, ipse cum Eva loquutus est. Il-
 lud autem æterno permittente &
 dispensante Numine est factum, quip-
 pe cui visum est, hominem in spe-
 cie nobiliori non tentandum, sed
 per serpentem, ut ex ejus astutia
 fallacia diaboli potius deprehēdere-
 tur, conf. Lyr. ap. Pol. *loc. cit.* Ser-
 pentem vero ideo puniri voluit
 קנאת יהרה, ut detestationem la-
 psus dilucide monstraret, quem in
 modum etiam animal brutum, quo
 abutitur homo, occidendum sanxit
 Exod. XXI. 28. 29. Lev. XX. 15. 16.
 alibiq; Nam peccatum est causa ma-
 lorum non modo ἐνσεγῆσι, sed etiam
 ὑπεργῆσι, ut Theodoretus sane
 non invenuste in *b. l.* Deinde, ut
 Φιλανθρωπίαν suam declararet, ser-
 pentem, cujus opera à diabolo no-
 bilissima creatura corrupta est, et-
 iam detestabilem reddit. conf. Ger-
 hard.

hard. *Com. in Gen. p. 104.* Ut denique indicaret, bestiam hominis dominio Gen. I. subjectam, jam ὄφρανον in domini sui corruptionem factam maledictione eam jure perculit. adiss Gesn. p. 96. Pfeif. *dub. vex Cent. I.* Dieter. *Ant. Bibl.* p. 92. Glass. *χρῆσολ. Mos.* p. 89.

MEMBR. 2.

Quenam species fuerit serpentum, & tandem causam, cur Eva per serpentem se seduci passa est, inquit.

Serpentum varia esse genera, ipsa probat experientia. *Plant. Flor. Rab. 1913.* statuit triginta, ex quibus certe unum fuit, quod ὄφρανον diabolo erat. Scriptura nomen, omnibus generale, ὄφρανον Gen. III. v. 1. tantummodo nominat: interpretes ergo de hocce serpentis genere varie disquirunt. Quibusdam placet fuisse lamiam, quibusdam basiliscum, aliis serpentem aureum, aliis ptyadem, nonnullis draconem,
pau-

paucis psittacum. Nobis autem verisimilius videtur fuisse species viperarum : ei quippe optime conveniunt, quæ in v. 14. Cap. III. denunciatur. Hunc autem serpente[m] Eva vidit & agnovit: sed utrum pro serpente mero; an motu ab aliquo genio; an spiritu puro, sive bono sive malo, cum habuerit, diverse loquuntur. Evam secum pensitasse, *num serpens etiam haberet vim loquendi*, vult Cyrillus in Pol p. 29. v. cui etiam accedit. Estius in *sent. l. 2. distinct. 21.* existimans, *perfectiorem mulieris non exigere, ut congenitam omnium naturalium rerum scientiam haberet, ut viri perfectio exigebat; quia creata erat, postquam Adam nomina bestiis indiderat, nec harum rerum experientiam habebat.* Hæc ille. At Medus in *dissert. 37.* ita contra ratiocinatur, quasi Eva, *spiritum sagacissimum fuisse, eumque mentem Deo clarius quam se intelligere potuisse putaret.* Nec Lightfootus hoc improbat, qui & ipse credidit, Evæ ad-
huo

huc non fuisse notum, ullos existisse *angelos malos*, sed pro bono *angelo hunc habuisse*, putans tales *custodes sibi maritoque suo à Deo assignatos*. Sed quid hallucinabimur? & cur perfectionis jus Evæ denegabimus? Certe angelum per serpentem loqvutum satis illa intellexit. Verum quum ab isto integritatis statu omnis exfularet metus, neque speciem animalis cujusquam princeps eorum horrere, neque genium ullum Numine confisa formidare potuit. Et criminationes instituti divini, non nisi à mente à Deo alienata proficisci, non potuit non animadvertere. Cur vero, inquis, auditis blasphemis tergum non vertit? Hoc perinde est, ac si quæras, cur lapsa est? nam quod facilem calumniis præbuit aurem, proximus erat ad lapsum gradus, unde seductor pollicitationibus magnificis animum, speculari istas incipientem, astute inclinavit, & mox præcipitem dedit, nihil effecturus, nisi

nisi spontaneus arbitrii humani ab-
 usus accessisset. Potuit ad lapsum
 momentū addere innocua, quam
 vidit in serpente, arboris illius fru-
 ctusque contrectatio, quum ipsa in
 vetitis & mortis causis, recensuis-
 set, לֹא רָגַעוּ בּוֹ. Atqui hæc
 sunt, quæ, ea qua potuimus brevi-
 tate & perspicuitate, tractare pro-
 misimus. Superest jam, ut pio vo-
 to nos Deo O. M. commendemus,
 velit ἡ παντοπλία αὐτῶ καὶ θυσία τῆς
 πίστεως contra astutiam diaboli
 serpentinam nos munire.

זכור לי אלהי לטובך

Populari & Amico
Dn CAROLO MALMBERG
Intricatum primæ Seductionis
ögyavov extricaturō.

Egregia nobis specimen das indo-
lis, euge
Tu decus bis Charitum: quod stu-
diū docile
Ingeniumque tuum & quam sit tua
docta Minerva
Nunc monstrat calamo: præmia
magna feres.

Amice gratulatur

ANDREAS FLODIN
Comminister ad paræcias Sund &
Wårdö Alandorum.